

Gândirea științifică a cadrului didactic în contextual educației permanente

Scientific thinking of teachers in the context of lifelong learning

IONESCU Mariana, *doctor, profesor*
Liceul Teoretic Bechet

IONESCU Mariana, *Phd, teacher*
Bechet Theoretical High School
E-mail: mary.yonescu@yahoo.com
ORCID iD: 0000-0001-5335-3465
DOI: [10.46728/c.18-06-2021.p65-67](https://doi.org/10.46728/c.18-06-2021.p65-67)
CZU: 371.13/14

Rezumat: *Învățarea pe tot parcursul vieții este procesul comun de dezvoltare pentru consolidarea societății și cunoașterii ce presupune învățarea unor competențe cheie care să stimuleze elaborarea unor strategii de dezvoltare a asistenței psihologice și găsirea unor soluții efective și originale în viața personală, profesională și socială. Devenind o prioritate a sistemului de învățământ la nivel global și o prioritate europeană, procesul de învățare pe tot parcursul vieții este abordat nu doar ca o mișcare a personalității de la învățământul general/universitar/ postuniversitar, ci unul armonios de actualizare continuă a personalității. Învățarea pe tot parcursul vieții, fiind o componentă vitală a politicilor educaționale europene, urmărește stimularea competitivității, inserției sociale, cetățeniei active, orientării profesionale și a dezvoltării personale a tuturor persoanelor, inclusiv și a celor cu dizabilități. Cadrele didactice reprezintă grupul social cel mai activ al învățării pe tot parcursul vieții, dezvoltării profesionale, prin urmare, pentru a progresa în mod consecvent și semnificativ, de-a lungul acestei spirale, ei trebuie să apeleze la acea instanță – una dintre cele specific umane care guvernează mișcarea ascendentă – conștiința morală prin creativitate și proactivism.*

Cuvinte-cheie: *educației permanente, autoperfecționare, strategii de învățare*

Abstract: *Lifelong learning is the common development process for consolidating society and knowledge that involves learning key skills that stimulate the development of strategies to develop psychological assistance and find effective and original solutions in personal, professional and social life. Becoming a priority of the global education system and a European priority, the lifelong learning process is approached not only as a personality movement from general/ university/ postgraduate education, but a harmonious one of continuous personality updating. Lifelong learning, being a vital component of European educational policies, aims to stimulate the competitiveness, social inclusion, active citizenship, career guidance and personal development of all people, including those with disabilities. Teachers represent the most active social group of lifelong learning, professional development, therefore, in order to progress consistently and significantly, along this spiral, they must turn to that court - one of the specific human which governs the upward movement - moral conscience through creativity and proactivism.*

Keywords: *lifelong learning, self-improvement, learning strategies*

Învățarea pe tot parcursul vieții este procesul comun de dezvoltare pentru consolidarea societății și cunoașterii ce presupune învățarea unor competențe cheie care să stimuleze elaborarea unor strategii de dezvoltare a asistenței psihologice și găsirea unor soluții efective și originale în viața personală, profesională și socială. Devenind o prioritate a sistemului de învățământ la nivel global și o prioritate europeană, procesul de învățare pe tot parcursul vieții este abordat nu doar ca o mișcare a personalității de la învățământul general/universitar/

postuniversitar, ci unul armonios de actualizare continuă a personalității. Nevoia stringentă de formare a adulților a apărut în contextul schimbărilor în specificul activității lor, al cerințelor înaintate de societate, care să condiționeze independență, responsabilitate socială, autoorganizare și să excludă modelele autoritare din procesul de învățământ. Învățarea pe tot parcursul vieții, fiind o componentă vitală a politicilor educaționale europene, urmărește stimularea competitivității, inserției sociale, cetățeniei active, orientării profesionale și a dezvoltării personale a tuturor persoanelor, inclusiv și a celor cu dizabilități.

Educația și învățarea pe tot parcursul vieții actualizează în prezent modalitățile integrative de dezvoltare a cadrelor didactice, creând astfel oportunități pentru autoperfecționare [4, pp. 31-40]. Astăzi, ca niciodată, avem nevoie de cadre didactice mobile, constructive, morale, capabile pentru colaborare, responsabile pentru viitor, deci formarea continuă/dezvoltarea va crea premise favorabile cadrelor didactice pentru a fi utile societății și sie înseși. Astfel, calea proprie a dezvoltării unei persoane presupune două componente: motivația cauzală – nevoia și decizia moral-conștientă, de aceea natura, chiar și cea umană, e pusă în mișcare numai de constrângerea care acționează cauzal, fără să fie nevoie nu se schimbă nimic, dezvoltarea persoanei nu ascultă de nici o dorință, de nici o poruncă, judecată, ci numai de nevoia atribuită motivațional, destinului interior sau exterior, preciza Jung [2, pp 55-60]. Cele analizate și concluzionate în reperete teoretice au fundamentat o proprie viziune asupra dimensiunilor psihosociale ale dezvoltării personale a cadrului didactic care includ dimensiunea cognitivă, afectivă și motivațională. Deoarece, motivarea și automotivarea pentru profesia didactică a devenit o necesitate primordială, iar realizarea nevoilor/trebuințelor de dezvoltare personală reprezintă o tendință actuală ce ar oferi sens implicării cadrelor didactice în mod activ atât în dezvoltarea lor, cât și în schimbările ce intervin pe plan educațional și social. Dezvoltarea cadrului didactic este direcționată de realizarea nevoii/trebuințelor de dezvoltare personală ale motivației intrinseci. Conform teoriei lui Herzberg, intitulată „teoria celor doi factori”, sunt incluși în rândul factorilor igienici: salariul, statutul deținut, securitatea postului, condițiile de lucru, nivelul și calitatea controlului, politica și procedurile companiei și relațiile interpersonale. Prin urmare, autorul consideră că acești factori nu conduc la motivare în sine, ci servesc drept suport pentru a evita apariția insatisfacției. La rândul lor, factorii de dezvoltare care conduc la motivare și satisfacție sunt: natura muncii în sine, realizările, recunoașterea, responsabilitatea, dezvoltarea personală și avansarea [1, pp 15-25].

Instruirea și educația adulților se realizează prin training pentru adulți, ceea ce reprezintă o intervenție de tip educațional într-o organizație, instituție pentru ca organizația, instituția să se adapteze la mediul de afaceri și concurențial, schimbările ce au loc în sistemele educaționale, constând în livrarea programelor de formare, ca răspuns la nevoile operaționale ale organizației, instituției respective. Dezvoltarea personală se desfășoară sub forma atelierelor și seminarelor în grup de dezvoltare personală; grup de autocunoaștere; grup de stimulare a autoperformanței sau creativității; grup de dezvoltare spirituală prin diverse practici meditative; workshop-uri tematice, proceduri și practici asociate. Consilierea asociată cu dezvoltarea personală sau în grup își propune stimularea expresiei personale, a creativității și atitudinilor integratoare sau tolerante, a maturizării afective, cognitive, spirituale, a puterii de manifestare și afirmare a Eului. Ea urmărește realizarea procesului de autoactualizare și conștientizarea stadiului de dezvoltare în care se află fiecare persoană [3 pp 29-30]. Procesul consilierii centrate pe persoană este eficient, adică „procesul” în sine se declanșează numai dacă consilierul are convingeri și atitudini de încredere în capacitatea de dezvoltare a ființei umane. Această atitudine de încredere pe care o are consilierul față de fiecare persoană de „a se direcționa singur, dacă este asigurat un climat favorabil” [3, pp 29-30]. Consilierea este un proces complex ce cuprinde o arie foarte largă de intervenții, care impun o pregătire profesională de specialitate. Dezvoltarea, va fi acea creștere ce va avea forma unei spirale ascensionale, iar demersul ascensional al dezvoltării psihosociale de-a lungul spiralei va cere de la cadrul didactic să învețe, să învețe să facă, să învețe să se angajeze, să acționeze.

Cadrele didactice reprezintă grupul social cel mai activ al învățării pe tot parcursul vieții, dezvoltării profesionale, prin urmare, pentru a progresa în mod consecvent și semnificativ, de-a lungul acestei spirale, ei trebuie să apeleze la acea instanță – una dintre cele specific umane care guvernează mișcarea ascendentă – conștiința morală prin creativitate și proactivism. Strategiile de învățare-educație, utilizate de formatorii care lucrează cu cursanții adulți, trebuie să fie construite pe cinci „piloni” esențiali:

- Expertiza: formatorul adulților trebuie să fie expert în domeniul său, să posede cunoștințe, abilități și competențe care să-l facă un veritabil profesionist;
- Empatie: capacitatea formatorului de a se transpune în eficient subiectiv al elevului adult „ca și cum el însuși ar fi elevul”. Conduita empatică presupune: angajament eficient, transpunere afectivă, voință participativă, eficiență, înțelegerea celuilalt, a elevului său;
- Entuziasm în activitatea de instruire-formare formatorii entuziaști sunt cei cărora „le pasă ce și cum predau”, cei pasionați de munca lor. Entuziasmul presupune angajament și expresivitate;
- Claritatea predării, care facilitează înțelegerea și învățarea eficientă, poate fi apreciată după rezultatele ei;
- Responsabilitatea respectării particularităților eficiente ale cursanților adulți: vârsta, nivelul de inteligență, etnia, cultura și comunitățile religioase. Numai astfel formatorul va reuși să motiveze pe toți să se angajeze eficient în învățare.

Concluzii

Educația și învățarea pe tot parcursul vieții actualizează în prezent modalitățile integrative de dezvoltare a cadrelor didactice, creând astfel oportunități pentru autoperfecționare. Astăzi, ca niciodată, avem nevoie de cadre didactice mobile, constructive, morale, capabile pentru colaborare, responsabile pentru viitor, deci formarea continuă/dezvoltarea va crea premise favorabile cadrelor didactice pentru a fi utile societății și sie înseși.

BIBLIOGRAFIE

1. ARTENE G. Consiliere pentru dezvoltarea personală. Suport de curs. București, 2015, pp. 15-25.
2. JUNG C. Psihologia individuală și socială. In: Antologia Puterea sufletului. Vol. 3. București: Editura Anima, 1994, pp. 55-60.
3. MITROFAN, I. Psihoterapie (reper teoretice, metodologice și aplicative). București: Editura SPER, 2008, pp. 29-31
4. BOLBOCEANU A. și colab., Asistența psihologică a învățării pe tot parcursul vieții: teorie și practică, Chișinău, 2019, pp 31-40.